

Nové pravidlá zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín v Slovenskej republike

Dňa 15.07.2024 nadobudla účinnosť zmena zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a niektorých ďalších zákonov, ktoré upravujú problematiku pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky (ďalej ako „Novela“).

Novela prináša niektoré dôležité zmeny i v oblasti zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín, a to najmä pokiaľ ide o zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín na základe prechodného pobytu na účel zamestnania a tzv. modrej karty.

Najzásadnejšie zmeny v zamestnávaní na základe prechodného pobytu na účel zamestnania

Vybavovanie prechodného pobytu na účel zamestnania doposiaľ štandardne prebiehalo týmto spôsobom:

- ▶ zamestnávateľ najskôr nahlásil obsadzované pracovné miesto príslušnému úradu práce;
- ▶ štátny príslušník tretej krajiny následne po uplynutí príslušnej lehoty podal žiadosť o udelenie prechodného pobytu na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v zahraničí alebo priamo na policajnom útvare v Slovenskej republike;
- ▶ policajný útvar si do siedmich dní od doručenia (kompletnej) žiadosti o udelenie prechodného pobytu vyžiadal od príslušného úradu práce potvrdenie o možnosti obsadenia nahláseného pracovného miesta;
- ▶ policajný útvar rozhodol o udelení prechodného pobytu v lehote 90 dní; predpokladom pre udelenie prechodného pobytu bol súhlas príslušného úradu práce s obsadením nahláseného pracovného miesta; pričom
- ▶ štátny príslušník tretej krajiny mohol začať vykonávať prácu na území Slovenskej republiky až po tom, ako mu bol udelený prechodný pobyt.

Novela uvedený postup mení nasledovne:

- ▶ **potvrdenie o možnosti obsadenia nahláseného pracovného miesta od príslušného úradu práce už nebude žiadať policajný útvar, ale priamo zamestnávateľ** (štandardne po uplynutí príslušnej lehoty od nahlásenia obsadzovaného pracovného miesta);
- ▶ **štátny príslušník tretej krajiny bude podávať žiadosť o udelenie prechodného pobytu** (na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v zahraničí alebo priamo na policajnom útvare v Slovenskej republike) **až po tom, ako príslušný úrad práce vydá potvrdenie o možnosti obsadenia nahláseného pracovného miesta, ktoré bude obsahovať súhlas s jeho obsadením**; pričom však
- ▶ **štátny príslušník tretej krajiny bude môcť začať vykonávať prácu na území Slovenskej republiky ihneď po tom, ako bude prijatá jeho (kompletná) žiadosť o udelenie prechodného pobytu.**

Predmetná legislatívna zmena by tak mala **urýchliť vstup štátnych príslušníkov tretích krajín na trh práce v Slovenskej republike**, nakoľko títo už nebudú musieť čakať na udelenie prechodného pobytu, ale **budú sa môcť zamestnať ihneď po prijatí (kompletnej) žiadosti o udelenie prechodného pobytu**, ak príslušný úrad práce predtým odsúhlasí obsadenie nahláseného pracovného miesta.

Pokiaľ ide o žiadosť o vydanie potvrdenia o možnosti obsadenia nahláseného pracovného miesta, túto bude zamestnávateľ podávať príslušnému úradu práce elektronicky, pričom povinnou prílohou žiadosti bude kópia pracovnej zmluvy alebo písomný prísľub zamestnávateľa na prijatie štátneho príslušníka tretej krajiny do zamestnania (s náležitosťami pracovnej zmluvy). V závislosti od okolností konkrétneho prípadu môže byť zamestnávateľ povinný pripojiť i ďalšie prílohy. Úrad práce vydá potvrdenie o možnosti obsadenia nahláseného pracovného miesta, ktoré bude obsahovať súhlas alebo nesúhlas s jeho obsadením, do 15 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti zamestnávateľa. Súhlas udelí úrad práce v prípade, ak nahlásené pracovné miesto nebude možné obsadiť uchádzačom z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Pri rozhodovaní bude úrad práce štandardne prihliadať na situáciu na trhu práce, pričom na vydanie súhlasného stanoviska nebude právny nárok. Prípadný súhlas s obsadením nahláseného pracovného miesta sa bude štandardne vydávať na obdobie dvoch rokov.

V nadväzujúcom konaní o udelení prechodného pobytu už štátny príslušník tretej krajiny nebude musieť preukazovať účel pobytu a ani jeho finančné zabezpečenie. Základná lehota na rozhodnutie o žiadosti o udelenie prechodného pobytu sa skraca z 90 na 60 dní. Štátny príslušník tretej krajiny bude oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky až do rozhodnutia o tejto žiadosti, pričom ako už bolo uvedené, ihneď po doručení (kompletnej) žiadosti bude tiež oprávnený začať vykonávať prácu (za predpokladu, že príslušný úrad práce predtým odsúhlasí nahlásené pracovné miesto).

Najzásadnejšie zmeny v zamestnávaní na základe modrej karty

Legislatívne zmeny v tejto oblasti vyplývajú primárne z transpozície smernice Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1883 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania a o zrušení smernice Rady 2009/50/ES.

Za vysokokvalifikované zamestnanie sa bude naďalej považovať zamestnanie, ktoré vyžaduje (i) vyššiu odbornú kvalifikáciu; a (ii) poskytovanie mzdy v zákonom stanovenej minimálnej výške.

Pokiaľ ide o požiadavku vyššej odbornej kvalifikácie, dôležitá zmena spočíva v tom, že splnenie tejto požiadavky bude možné okrem rozhodnutia o uznaní dokladu o vysokoškolskom vzdelaní/stupňa vysokoškolského vzdelania preukazovať tiež dokladom o získaní vyšších odborných zručností.

Týmto dokladom bude vyhlásenie zamestnávateľa o spôsobe preverenia vyšších odborných zručností štátneho príslušníka tretej krajiny (urobené prostredníctvom na to určeného vzorového formulára a doplnené o povinné prílohy).

Za vyššie odborné zručnosti budú považované vedomosti, zručnosti a kompetencie získané odbornou praxou na úrovni porovnateľnej s vysokoškolským vzdelaním, ktoré budú rozhodujúce pre výkon vysokokvalifikovaného zamestnania uvedeného v pracovnej zmluve alebo písomnom prísľube zamestnávateľa, a ktoré budú získané počas najmenej troch rokov v období siedmich rokov pred podaním žiadosti o vydanie modrej karty.

Uvedená možnosť by mala proces vybavovania modrej karty zjednodušiť a urýchliť (keďže v danom prípade nebude potrebné predkladať rozhodnutie o uznaní dokladu o vysokoškolskom vzdelaní/stupňa vysokoškolského vzdelania), **avšak v zmysle Novely bude jej využitie značne limitované - bude sa totiž vzťahovať výlučne na radiacích pracovníkov a špecialistov pôsobiacich v oblasti informačných a komunikačných technológií.**

Pokiaľ ide o požiadavku týkajúcu sa minimálnej výšky mzdy, Novela znižuje príslušnú hranicu, a to tak, že zamestnávateľ, ktorý bude chcieť zamestnávať štátneho príslušníka tretej krajiny na základe modrej karty, mu bude musieť poskytnúť:

- ▶ mesačnú mzdu najmenej vo výške 1,2-násobku priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa podáva žiadosť o vydanie modrej karty; alebo
- ▶ mesačnú mzdu najmenej vo výške priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa podáva žiadosť o vydanie modrej karty, ak pôjde o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý získal vysokoškolské vzdelanie najviac tri roky pred podaním žiadosti o vydanie modrej karty; to nebude platiť pri obnovovaní modrej karty po uplynutí troch rokov od získania vysokoškolského vzdelania alebo po uplynutí 24 mesiacov od vydania prvej modrej karty.

Zatiaľ čo doposiaľ sa modrá karta štandardne vydávala na obdobie štyroch rokov, Novela toto obdobie predlžuje na päť rokov. Ak bude doba platnosti potvrdenia o možnosti obsadenia nahláseného pracovného miesta zodpovedajúceho vysokokvalifikovanému zamestnaniu kratšia ako päť rokov (v prípade pracovného pomeru dohodnutého na dobu určitú), policajný útvar vydá modrú kartu na dobu platnosti tohto potvrdenia predĺženú o 90 dní.

Procesu vybavovania modrej karty sa napokon dotkne obdobná zmena ako v prípade prechodného pobytu na účel zamestnania - **štátny príslušník tretej krajiny bude oprávnený začať vykonávať prácu na území Slovenskej republiky ihneď po tom, ako bude prijatá jeho (kompletná) žiadosť o vydanie modrej karty**, ak príslušný úrad práce predtým na základe žiadosti zamestnávateľa odsúhlasí obsadenie nahláseného pracovného miesta zodpovedajúceho vysokokvalifikovanému zamestnaniu.

Vaše kontaktné osoby

Spoločnosť Taylor Wessing Vám s potešením poskytne právne poradenstvo!

Radovan Pala, Ph.D., LL.M.

Partner, Bratislava
+421 2 5263 2804
r.pala@taylorwessing.com

Andrea Čupel'ová

Partner, Bratislava
+421 2 5263 2804
a.cupelova@taylorwessing.com

Radoslava Lichnovská

Counsel, Bratislava
+421 2 5263 2804
r.lichnovska@taylorwessing.com

Tomáš Grell, LL.M.

Sen. Associate, Bratislava
+421 2 5263 2804
to.grell@taylorwessing.com

Lenka Filipoiu

Sen. Associate, Bratislava
+421 2 5263 2804
l.filipoiu@taylorwessing.com

Soňa Filipová

Associate, Bratislava
+421 2 5263 2804
s.filipova@taylorwessing.com

© Taylor Wessing 2024

Tento dokument bol pripravený výlučne za účelom poskytnutia všeobecných informácií.

Jeho cieľom nie je poskytovať právne poradenstvo ani ho nahrádzať.

Taylor Wessing v tejto súvislosti nenesie žiadnu zodpovednosť.

TaylorWessing e|nj|w|c advokáti s.r.o., Panenská 6, SK-811 03 Bratislava

TaylorWessing